

Posudek o disertační práci:

**Mlada Holá, Vratislavská hejtmanská kancelář za vlády Jana
Lucemburského a Karla IV,**

Ačkoli jde o práci z pomocných věd historických, především diplomatiky, není bez zájmu ani pro obory jiné, mezi nimi také pro dějiny práva a institucí. Dílem Mlady Holé se vlastně prokázalo, jak zanedbány byly právní dějiny a státoprávní postavení Slezska v rámci České koruny, kdy soustavnou pozornost mu věnoval až dosud jen Jan Kapras. Ale práce přináší i podněty pro politické dějiny Slezska a rozvíjení znalostí o životě ve městě Vratislavi jako centru Slezska a sídle úřadů.

Autorka prokázala veškeré předpoklady pro vážnou vědeckou práci svou erudicí v diplomatice, kdy její trpělivá péče o náležitě zařazení a ocenění skoro půldruhého tisíce listin vedla k všestrannému osvětlení slezské správy, seznamu odpovědných osob i obsahu jejich činnosti. Zvolila promyšlený postup svých výkladů od zjištění dosavadního stavu bádání o dějinách slezské správy, o slezské diplomatice a charakteristice pramenné základny, přes instruktivní přehled majetku českých králů a jeho proměn podle jednotlivých oblastí až k vlastnímu jádru práce, probádání listinné zásoby. Pečlivě seznamovala osoby vratislavských hejtmanů, seznámila s jejich kompetencí a státoprávní povahou jejich zastupování čsského krále ve Slezsku a přistoupila dále k

podrobnému výkladu o kanceláři a jejich úřednících.

Mohla při tomto průzkumu určit písaře řady listin, chrakterizovat znaky listin jimi vyhotovených a v přílohách uvést ukázky jejich písma. Užitečné jsou tabulky s přehledy osob, jež jsou uváděny na závěr kapitol a poskytují rychlou orientaci v probrané látce.

Autorka zevrubně probrala písemnosti vzniklé v kanceláři vratislavských hejtmanů, nezanedbala ani listiny vratislavského dvorského a zemského soudu a věnovala pozornost i královským listinám týkajícím se majetkoprávních poměrů. Atraktivní výklad podala o falsech a zpadělených listinách, Také v těchto partiích své práce znázornila graficky relace jednajících osob a jejich stavu.

Není jistě úkolem tohoto posudku probírat v detailech obsah podané práce; to mohlo být učiněno jen ve stručném náznaku. Je spíše potřeba ocenit skutečné schopnosti disertantky a její způsobilost pro příští odbornou a vědeckou dráhu. V tomto smyslu pokládám za správné zjistit její metodický přístup a technickou přípravu pro práci v pomocných vědách historických.

Je zřejmé, že autorka je v náležitě míře připravena k úkolům i velmi náročným. Má potřebnou erudici v práci s listinami nebo s registry a její příprava v diplomatickém bádání je nesporná. Ale má i potřebnou trpělivost, rozvahu při ocenění dosažených poznatků z pramenného bádání a dovede dosáhnout přesvědčivého výsledku. Její práce je systematicky uspořádána a odpovídá všem požadavkům na studii z pozdněstředověké diplomatiky. Dokladem její snahy po náležitém doložení závěrů jsou i tři přílohy, mezi nimiž je vhodné zmínit přílohu č. 3, edici výběrčího rejstříku z r. 1358, kde zvolila zpracování v podobě přehledných tabulek. Lze

s tím plně souhlasit, protože to usnadňuje čtenáři orientaci po jednotlivých dokladech. Současně to však svědčí i o pečlivé a trpělivé práci se složitým pramenem.

Není třeba se zvláště zmiňovat o obsáhlém seznamu užitých pramenů a literatury, který dokládá její přehled po studované látce i jazykových znalostech. Cenné jsou i seznamy tabulek a grafů a česko-německo-polské pojmenování zmiňovaných lokalit.

Její práce by se měla stát inspirací také pro právní dějiny. Autorka podala základní informaci o typech právních jednání, o stavovském zařazení osob postupujících práva i osob nabývajících práva ve třech grafech, které by měly být podkladem pro podrobné zpracování zejména v právu obligačním a asi také dědickém. Pro státoprávní poměry slezských území k českému panovníkovi je přínos práce nesporný.

Pro přípravu práce k tisku (její uveřejnění by bylo jistě velmi užitečné) bych doporučil, aby mapa, uvedená mezi vyobrazeními jako č. 1, byla zařazena ve větším měřítku do úvodních částí. Bylo by také třeba připojit podrobný rejstřík osob i míst.

Práce Mlady Holé o vratislavské hejtmanské kanceláři, jak je předkládána jako disertace, je vážným vědeckým dílem z oboru pomocných věd historických, zvláště diplomatiky. Prokazuje způsobilost autorky k badatelským úkolům na poli pozdního středověku i její spolehlivé základy v metodě a technice práce s prameny. Lze ji hodnotit jako příslib dalších vážných příspěvků z pomocných věd historických. Ocenit je také třeba, že po dlouhé době se zabývá dosti zanedbaným tematem Slezska v rámci České koruny. Je také třeba vyzvednout její podnětnost pro další obory k jejich zájmu o dějiny Slezska, právní a politické.

Dovoluji si doporučit, aby práce Mgr. Mlady Holé
Vratislavská hejtmanská kancelář za vlády Jana Lucemburského
a Karla IV. byla přijata jako podklad pro řízení o udělení
hodnosti doktora filosofie.

Jiří Kejř